

CERTIFICATE COURSE "MODERN POLISH BUSINESS COMMUNICATION" IN KYIV NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY NAMED AFTER VADYM HETMAN**Larysa Bondarchuk**

Associate Professor PhD, SHEE "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", e-mail: larysa.bondarczuk@ukr.net, Ukraine

Lesia Jermak

Lecturer, SHEE "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", e-mail: Polanie@ukr.net, Ukraine

Tamara Podgurska

Senior Lecturer, SHEE "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", e-mail: podgurska@meta.ua, Ukraine

Abstract. The paper presents the experiences and perspectives of studying the Polish language as a part of the certification course "Modern polish business communication" which is taught at Kyiv National Economic University for students and economists. The course aims at studying the practical use of Polish language in business, formation of cultural competence and awareness of the functioning of Polish language in business communication situations.

Keywords: certificate course, Polish language, business communication, intercultural communication, professional education.

DOI: <http://dx.doi.org/10.23856/2205>

Introduction

Wykształcenie wyższe zawodowe na Ukrainie przeżywa dziś trudny okres reform mających na celu poprawę edukacji zawodowej, humanizacji procesu edukacyjnego, aktywne wprowadzanie metod i innowacyjnych do szkolenia oraz tworzenia takiego paradygmatu edukacyjnego, w którym składnik lingwistyczno-kulturowy, wraz ze szkoleniem zawodowym, byłby jednym z najważniejszych czynników w tworzeniu profesjonalisty poziomu europejskiego.

Właśnie wielokulturowość i wielojęzyczność, w połączeniu z wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie zawodowej tworzą dziś współczesnego ekonomistę. Dlatego wprowadzenie dyscypliny języka polskiego w wyższej uczelni ekonomicznej jest bardzo aktualne i ważne, ponieważ współpraca polsko-ukraińska przeżywa obecnie niezwykle wzrost. Temu sprzyja i integracyjny europejski wektor Ukrainy, i warunki geopolityczne obu krajów, i wspólna historia. 19 maja 2014 r. na Uniwersytecie Warszawskim odbyło się spotkanie delegacji Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z delegacją Związku Rektorów Uczelni Ukrainy, zrzeszającego 125 rektorów uczelni ukraińskich. Głównym celem porozumienia jest m. in. doprowadzenie do zwiększenia mobilności akademickiej, wymiany studenckiej i naukowej, realizowanie wspólnych projektów badawczych oraz lepsze wykorzystanie osiągnięć uczonych obu krajów dla rozwoju nauki w Polsce i na Ukrainie.

Kurs języka polskiego w uniwersytecie ekonomicznym obejmuje podstawowe słownictwo i informacje gramatyczne, które wbudowane są w konkretne sytuacje komunikacyjne. Struktury, z którymi studenci są zapoznawani pozwalają na w miarę

swobodne porozumiewanie się i radzenie sobie w sytuacjach dnia codziennego, zarówno tych związanych z rodziną i domem, jak i tych związanych z pracą, np przedstawianie się, opowiadanie o sobie, o pracy, o zainteresowaniach, samopoczuciu, robienie zakupów, podróżowanie, konwersacje telefoniczne oraz wiele innych przydatnych informacji. Program ten ma na celu zapoznanie obcokrajowców z kulturą i stylem życia w Polsce oraz ułatwienie funkcjonowania w naszym kraju, ale także zachęcenie ich do aktywnego używania języka polskiego.

Program nastawiony jest przede wszystkim na rozwijanie umiejętności mówienia i rozumienia ze słuchu, bo przecież tak najczęściej się komunikujemy. Słuchacze poznają słownictwo z życia codziennego, przygotowując się do samodzielnego porozumiewania w języku polskim w standardowych sytuacjach (np. robienie zakupów, pytanie o drogę, zdobywanie informacji na dworcu, w hotelu, czy rozmowa w pracy).

Kurs certyfikacyjny "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" natomiast poza podstawowymi informacjami zawiera specjalistyczne słownictwo z zakresu biurowości, zarządzania firmą, kontaktów z klientami, negocjacji, prezentacji itp. Program zakłada aktywną naukę języka poprzez wprowadzenie studenta w typowe sytuacje komunikacyjne z jakimi spotykamy się w firmie, podczas udziału w spotkaniach czy też wykonując czynności biurowe. Pozwala opanować umiejętność prowadzenia korespondencji w języku polskim.

1. O Katedrze języka ukraińskiego i literatury KNEU, która zapewnia wykłady z kursu języka polskiego

Katedra języka ukraińskiego i literatury stanowi integralną część Wydziału Gospodarki Międzynarodowej i Zarządzania Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego imienia Wadyma Hetmana. W murach uniwersytetu Katedra języka ukraińskiego i literatury istnieje od 1961 r.

Aktualnym priorytetem pracowników Katedry jest rozwój wysokiej kompetencji językowej przyszłych specjalistów, ekonomistów, konkurencyjnych na krajowym i międzynarodowym rynku pracy. W badaniach naukowych wykładowców Katedry przedstawiono oryginalne koncepcje autorskie ukraińskiego artystycznego i zawodowego ekonomicznego dyskursu, który uwzględni narodowe i oryginalne elementy kroskulturalne. Stała współpraca z instytutami Narodowej Akademii Nauk i czołowymi uniwersytetami Ukrainy promuje rozwój językoznawstwa teoretycznego, w szczególności w dziedzinie stylistyki i terminoznawstwa, ulepszenie metod nauczania języka ukraińskiego jako obcego, a tym samym sprzyja stworzeniu nowoczesnego dialogu edukacyjnego pomiędzy studentami a wykładowcami.

Katedra zapewnia wykłady z różnych dyscyplin językowych, normatywnych i do wyboru (literatura ukraińska, język ukraiński (zgodnie z ukierunkowaniem zawodowym), język ukraiński jako język obcy, język rosyjski jako język obcy, kultura języka naukowego, język polski, współczesny kanon retoryczny etc.

Celem dyscyplin „Język polski” i kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" jest praktyczne opanowanie języka polskiego i jego wykorzystanie w różnych sytuacjach komunikacyjnych. Praktycznym i profesjonalnym celem kursu jest opanowanie przez studentów języka polskiego w ramach tematów programu.

2. Aktualność i osobliwości kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa"

Biorąc pod uwagę perspektywę i aktualność języka polskiego w uczelni ekonomicznej, Katedra języka ukraińskiego i literatury Wydziału gospodarki międzynarodowej i zarządzania Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego imienia Wadyma Hetmana nie pozostała na uboczu nowego formatu procesu edukacyjnego. W 2016 roku studentom-ekonomistom zaproponowano nowy kurs certyfikacyjny "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa".

Celem kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" jest aktualizacja znajomości języka polskiego w konkretnej dziedzinie komunikacji biznesowej.

Kursy przeznaczony jest dla studentów pragnących rozpocząć naukę języka polskiego lub chcących podnosić poziom swoich umiejętności językowych w zakresie biznesowym. Szczególny nacisk kładziony jest na komunikację w języku polskim przy zrównoważonym doskonaleniu kompetencji słuchania, czytania, mówienia i pisanie. W programie kursu, obok elementów języka przydatnego w środowisku pracy, w biznesie, przewidziane są również tematy z zakresu kultury danego obszaru językowego. Tematyka kursu wzbogacona jest zagadnieniami z zakresu kultury polskiej. Zajęcia pozwalają słuchaczom podwyższać ich kompetencje komunikacyjne i poznać polskie realia.

Kurs certyfikacyjny "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" przeznaczony jest dla studentów-ekonomistów, pragnących dostosować swoje kompetencje językowe do przyszłego nowoczesnego i wymagającego środowiska pracy. Obszary tematyczne ujęte w kursie to przede wszystkim: komunikacja i obsługa klienta, budowanie marki, spotkania biznesowe, marketing, handel międzynarodowy, PR, nowoczesne technologie w biznesie etc. Szczególny nacisk kładziony jest na rozwijanie tzw. kompetencji miękkich: table talk, networking, negocjacje, wygłaszanie prezentacji i autoprezentacje.

Autorami kursu są wykładowcy Wydziału gospodarki międzynarodowej i zarządzania Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego imienia Wadyma Hetmana.

3. Podręczniki języka polskiego dla obcokrajowców w ramach kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa"

W ramach kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" studenci pracują z różnymi podręcznikami języka polskiego dla obcokrajowców.

Jednym z najbardziej popularnych opracowań do nauki języka polskiego jako obcego jest obecnie seria podręczników „Hurra!!! Po polsku”, ciesząca się powodzeniem zarówno wśród uczących się języka polskiego, jak i lektorów. Na popularność serii „Hurra!!!(...)” wśród nauczycieli języka polskiego wpłynęło kilka czynników. Przede wszystkim jest to pierwszy zestaw materiałów do nauki języka polskiego jako obcego, który został opracowany w tak całościowy sposób, zawiera on bowiem nie tylko podręcznik i zeszyt ćwiczeń dla ucznia wraz z nagraniami, ale również podręcznik metodyczny i plansze do gier komunikacyjnych. Po drugie, seria Hurra!!! wyróżnia się atrakcyjną szatą graficzną i praktycznym formatem A4, w czym przypomina podręczniki do nauki innych języków. Poza tym swą atrakcyjność zawdzięcza podejściu komunikacyjnemu oraz nowoczesnym metodom i technikom nauczania.

Nowoczesnym podręcznikiem też jest „Polski, krok po kroku”. To jest seria podręczników do nauki języka polskiego jako obcego. „Polski, krok po kroku” został opracowany z uwzględnieniem standardów wymagań egzaminacyjnych Państwowej komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako obcego. Do podręcznika dołączona jest płyta z nagraniami mp3 obejmująca blisko 3 godziny nagrań dialogów, tekstów i ćwiczeń. Podręcznik "Polski krok po kroku" przeznaczony jest do pracy z nauczycielem jak również do samodzielnej nauki, gdyż jest on zintegrowany z platformą e-polish.eu. Przy każdym ćwiczeniu w książce podano numer pozwalający na odnalezienie go w wersji online. Daje to możliwość sprawdzenia odpowiedzi do niego, przetłumaczenia słów i wyrażeń w rozbudowanym słowniku multimedialnym oraz zapoznania się z komentarzem gramatycznym w kilku językach.

Podręcznikiem właśnie dla ekonomistów jest „Ekonomia to nie boli. Polski język ekonomiczny dla cudzoziemców”. Podręcznik adresowany jest głównie do studentów z zaawansowaną znajomością języka polskiego, uczestniczących w zajęciach przygotowujących do studiów wyższych w Polsce oraz uczestników kursów wakacyjnych i specjalistycznych. Może stanowić także dużą pomoc dla obcokrajowców, którzy zgłębiają tajniki języka i kultury polskiej do celów praktycznych - pracownikom firm zagranicznych, dziennikarzy czy polityków. Książka obejmuje 24 rozdziały prezentujące teksty związane z podstawowymi zagadnieniami ekonomicznymi, wzbogacone obszernym zestawem ćwiczeń. Podręcznik został uzupełniony alfabetycznym słowniczkiem podstawowych terminów ekonomicznych, odnoszących się do zawartych w nim tekstów. Ponadto autorki zamieściły bogaty zestaw artykułów prasowych o tematyce ekonomicznej. Dodatkową zaletą książki jest klucz do ćwiczeń oraz 2 płyty CD z nagraniami tekstów i ćwiczeń propedeutycznych.

Podręcznik „O biznesie po polsku. Wprowadzenie do języka biznesu. Podręcznik do nauki języka polskiego (B1, B2)” jest niezbędny dla studentów uczelni ekonomicznej. Jest to podręcznik, napisany z myślą o tych, którzy chcą poznać realia prowadzenia biznesu w Polsce, podstawowe słownictwo oraz struktury syntaktyczne używane w tej dziedzinie.

Powstawaniu „O biznesie po polsku” przyświecała taka koncepcja metodyczna, aby jako podręcznik specjalistyczny prezentował on słownictwo oraz struktury używane w biznesie, jednocześnie przywoływał struktury gramatyczne i słownictwo poznane przez uczących się języka polskiego na poziomie podstawowym - A1 i A2. Podręcznik może być wykorzystywany zarówno do pracy z nauczycielem, jak i samodzielnej pracy uczącego się. Stosunkowo prosty układ poszczególnych części oraz klucz do ćwiczeń pozwalają na samodzielną naukę. Słownictwo podzielone zostało na dwie grupy - ogólne oraz tematyczne. Słownictwo tematyczne zawiera zarówno słownictwo specjalistyczne związane z tematem lekcji, jak i słownictwo ogólne czy potoczne, które rozszerza zasób słów dotyczących tematów lekcji. W jego skład weszły również wyrażenia i zwroty. Część słownictwa tematycznego stanowi punkt „Łatwo zapamiętasz”, w którym prezentowane są internacjonalizmy etc.

Podręczników polskich dla nauczania języka polskiego w sferze biznesowej dla studentów specjalności ekonomicznych i wydanych przez ukraińskich wydawców jest bardzo mało. W szczególności, na Ukrainie mamy podręczniki w języku polskim, przeznaczone dla ekonomistów i specjalistów pracujących w sektorze turystyki, księgowych i studentów, którzy studiują stosunki międzynarodowe.

4. Innowacyjne metody nauczania języka polskiego jako obcego

Pozytywne wyniki w nauce języka polskiego jako obcego daje studentom samodzielne opanowanie materiałów audiowizualnych (filmy, opowiadania, słuchanie radia polskiego). Na przykład, przez wykładowcę z okazji rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości mogą być zaplanowane filmy "1920 Bitwa Warszawska" Jerzego Hoffmana i Jerzy Lubacha "Ciężkie braterstwo"), które opowiadają zarówno o przeszłości historycznej Polski i Ukrainy, dostarczają dużo nowego słownictwa i polskiej frazeologii. Studenci słuchają współczesne polskie piosenki, przygotowują prezentacje na różne tematy, opanowują pamięciowo wiersze, kolędy i pieśni w języku polskim.

Lektorzy na zajęciach z języka polskiego łączą tradycyjne metody nauczania języka z nowoczesnym podejściem do każdego studenta. Podstawową metodą wykorzystywaną w czasie zajęć jest metoda komunikatywna. Bazuje ona na aktywnym usprawnianiu czterech podstawowych umiejętności językowych: słuchania, czytania, mówienia oraz pisania. Jest to forma nauki stwarzająca atmosferę, w której student jest zmotywowany posługiwać się wyłącznie językiem polskim w czasie zajęć. Oznacza to, że zarówno lektor jak i student starają się nie używać języka ojczystego podczas kursu. Metoda komunikatywna jest wyjątkowo skuteczna i pomaga studentom czuć się swobodnie używając języka polskiego.

Ponadto nasi lektorzy wykorzystują metodę kognitywną opartą na rozmowie z tzw. native speakers, czyli osobami, których językiem macierzystym jest nauczany przez nie język polski. Metoda ta ma na celu wykształcenie takiej kompetencji językowej, dzięki której można rozumieć i samodzielnie kreować nieskończenie wiele poprawnych zdań w języku polskim. Metoda kognitywna zezwala na popełnianie błędów, gdyż właśnie dzięki nim zachodzi proces przyswajania języka polskiego.

W celu urozmaicenia zajęć, zmotywowania studentów, ale przede wszystkim rozwijania ich umiejętności językowych, wykładowcy stosują interaktywną formę nauki języka polskiego. Dlatego też w ramach kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" lektorzy korzystają z pracowni komputerowej. Studenci mają możliwość dostępu do Internetu po to, by w czasie zajęć korzystać z polskojęzycznych stron internetowych i pod okiem lektora ćwiczyć wymowę, rozumienie ze słuchu czy usprawniać umiejętność czytania ze zrozumieniem. Interaktywne ćwiczenia z wykorzystaniem komputerów oraz dostępu do Internetu są nowoczesną formą nauki doskonale rozwijającą umiejętności językowe.

5. Doświadczenie i perspektywy

Program kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" wynosi około 60 godzin (36 godzin - zajęcia praktyczne, 10 godzin - lekcje indywidualne, 14 godzin - samodzielna praca). Podczas warsztatów studenci będą uczestniczyć w różnych projektach językowych.

W Kijowskim Narodowym Uniwersytecie Ekonomicznym imienia Wadyma Hetmana kurs języka polskiego jako dyscypliny do wyboru oferowany jest przez Katedrę języka ukraińskiego i literatury Wydziału gospodarki międzynarodowej i zarządzania. Kurs języka polskiego jako języka obcego w naszej uczelni jest prestiżowym projektem ostatnich lat, dyscypliną, którą co roku wybiera więcej studentów. W 2014 roku polski kurs był wybrany przez 110 studentów, w 2015 - już 250, w 2016 - około 400. Projekt jest bardzo konkurencyjny.

Pierwszą lekcję kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" w Kijowskim Narodowym Uniwersytecie Ekonomicznym imienia Wadyma Hetmana 10 lutego 2016 przeprowadził dla studentów pan Ireneusz Derek, wiceprezes Polsko-Ukraińskiej Izby Gospodarczej, członek Międzynarodowego Związku Polskich Przedsiębiorców Ukrainy, Prezes polsko-ukraińskiej Izby turystycznej, współzałożyciel polsko-ukraińskiej spółki "Plastics-Ukraina", współautor książki "Jestem niewolnikiem czy wolnym człowiekiem?". Studenci z wielkim zainteresowaniem słuchali wykładów i aktywnie uczestniczyli w dyskusji na temat konkretnych aspektów współczesnej gospodarki w Polsce i na Ukrainie.

W ramach kursu certyfikacyjnego "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" w marcu studenci mieli warsztaty prowadzone przez Panią Lesię Jermak, wykładowczyni języka polskiego KNEU, członka Związku Polaków na Ukrainie. Warsztaty pt. "Rozmowa kwalifikacyjna" były bardzo ciekawe, profesjonalne i demokratyczne. Studenci uczyli się pisać CV w języku polskim (CV - curriculum vitae), uczestniczyli w projekcji filmu o tym, jak prawidłowo przygotować, przeprowadzić i zakończyć rozmowę z pracodawcą, wcielali się w rolę kandydata do pracy i pracodawcę.

W ramach kursu zaplanowano również: wykład-prezentację "Polska komunikacja biznesowa", cykl seminariów "Polskie media współczesne" (na przykładzie doświadczenia polskich mediów na Ukrainie - "Dziennik Kijowski", "Krynica"), trening językowy "Praktyka pracy z audytorium polskojęzycznym" (doświadczenia pracowników Związku Polaków na Ukrainie), cykl wykładów "Polski w sferze dyplomatycznej" (lekcje przedstawicieli Wydziału Konsularnego Ambasady RP na Ukrainie), seminarium "Polski w sektorze turystyki" (warsztaty menedżerów polskich Organizacji turystycznej w Kijowie), wykład online "Webesja pytań i odpowiedzi o języku polskim w biznesie" (autor - Pan dr Albert Novatski z Lubelskiego Uniwersytetu Katolickiego Jana Pawła II), wykład online "Język polski w nauce" (pracownik Narodowej Akademii Nauk Ukrainy Lesia Lazarenko, Berlin), seminarium-trening "Język polski w biznesie" (od przedstawicieli Międzynarodowego Związku Polskich Przedsiębiorców na Ukrainie) i inne. Zaplanowane są również warsztaty "Podstawy przekładu z języka polskiego na ukraiński tekstów o tematyce gospodarczej", "Podstawy przekładu z języka ukraińskiego na polski tekstów o tematyce gospodarczej". Po zakończeniu kursu studenci przygotowują grupowe prezentacje językowe. Wszyscy absolwenci programu otrzymują certyfikaty.

Conclusions and suggestions

Kurs języka polskiego w uczelni ekonomicznej daje dziś więcej szans na zatrudnienie w firmach z perspektywą, podnosi poziom konkurencyjności studentów. Współcześnie coraz większa liczba obywateli Ukrainy, którzy osiedlili się w Polsce lub przyjechali tam na studia, powinna posiadać kompetencje sprawnego posługiwania się językiem polskim. Współczesne nawiązywanie kontaktów biznesowych pomiędzy przedsiębiorcami, politykami, oraz instytucjami kulturalnymi i naukowymi Polski i Ukrainy pokazuje, że biznesowy język polski jest dziś ważny: politycznie i ekonomicznie uzasadniony.

Wobec powyższego kurs certyfikacyjny "Współczesna polskojęzyczna komunikacja biznesowa" dla studentów-ekonomistów – to jest dokładnie to, co jest potrzebne do udanej kariery. Po kursie studenci będą mieli nie tylko wiedzę z zakresu współczesnej polskiej terminologii ekonomicznej, ale prawdziwe praktyczne umiejętności posługiwania się

językiem polskim w biznesie, co jest niepodważalnym atutem dla przyszłej kariery przyszłego specjalisty i ekonomisty poziomu europejskiego.

References

- Dunin-Dudkowska, A., Trębska-Kerntopf, A. (2006). Ekonomia - to nie boli. Polski język ekonomiczny dla cudzoziemców. Lublin: UMCS.*
- Kowalska, M. (2008). O biznesie po polsku. Podręcznik do nauki języka polskiego. Wprowadzenie do języka biznesu. Kraków: Universitas.*
- Małolepsza, M., Szymkiewicz, A. (2007). Hurra!!! Po polsku. – Kraków: Prolog.*
- Stempek, I., Stelmach, A. (2010). Polski, krok po kroku. - Warszawa: Polish-courses.com.*